



शिवजट्टा भरना: धरान-धनकटा सडक खण्ड धरानको माथिल्लो भाग शिवधाराबाट ३ किलोमिटर टाढा रहेको हिस्त भरना। धरानको सर्व खोलाको मुहान क्षेत्रमा रहेको यो भरना पुग्ने अहिले बन्दाबन्दीको समयमा पनि हाइकिड र साइकिल गर्दै पुग्नेहरु देखिन्छन्। तस्वीर: विराट अनुपम/रातस

हुलाकी राजमार्गमा लक्ष्यभन्दा १५८ किमी कममा मात्रै कालोपत्र

भाषा, साउन २८। राष्ट्रिय गौरवको हुलाकी राजमार्गमा गत आर्थिक वर्षमा लक्ष्यभन्दा १५८ किलोमिटर कम सडक मात्रै कालोपत्र भएको छ। आयोजनाले ३५० किमी सडक कालोपत्र गर्ने लक्ष्य निएको थियो। तराई मधेशको समदिसँग जोडेर हेने गरिएको सो आयोजनामा कोभिड-१९का कारण अवैधित रूपमा निर्माण हुन नसकेकाले भौतिक प्रगति कम देखिएको छ।

सो आयोजन अन्तर्गत नै १०३ किमी सडक ग्रामेल भएको छ भने आठ पुल निर्माण सम्पन्न भएका थिए। विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको निर्माणको काम गर्न गाहो भएको आयोजना प्रमुख रोहितकुमार विसुरालमे बताए। बन्दाबन्दीको समयमा पनि निर्माणलाई निरन्तरता दिने सरकारले निर्णय गरेसँगै जिल्ला प्रशासन कार्यालयरुपे पास उपलब्ध गराएका थिए। आयोजनाले माग गर्ने भन्दा राजमार्गमा पास दिवांग निर्माण स्थल पुऱ्यामा गाहो भएको थियो। उनले भने- यस्तो समयमा पनि सकेसम्म कम भइरहेको थियो।

आयोजनाले लक्ष्य लिएको भन्दा नीन गुण कम मात्रै पुल निर्माण सम्पन्न भएका थिए। गत आवामा २५ पुल सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिइकामा आठ मात्रै सम्पन्न भए। कतिपय स्थानमा चैत औषधसम्म निर्माण भइरहेका पुल पनि बन्दाबन्दीका कारण निर्माण अधिक बढाउन नसकिएको प्रमुख विसुरालमे बताए। उनले भने- पहिले कफाम लगाइएका पुलमा पनि त्यो हटाएर निर्माण रोकिएको थियो।

आयोजनाले निर्माणको काम लक्ष्यभन्दा कम भएपछि सडक विश्वागलाई झण्डै रु चार अब्र फिर्ता गरेको थियो। आगामी आवामा २०० किमी सडक कालोपत्रको योजना बनाइएको छ। कोभिड-१९ को सहित रूपमा अफै रहेकाले र चालू आवामा सो आयोजनामा बजेट कम भएकाले गत



आयोजनाले थोरै कालोपत्रको योजना बनाइएको हो। कोभिड नेपालमा देखिएदेखि अहिलेसम्म नै आयोजनाको निर्माण भइरहेका विभिन्न जिल्ला र त्यहाँका पालिका सिल भइरहेका थिए। राजमार्गको जम्मा लम्बाई ९७५ किमी रहेकामा अहिलेसम्म ५१२ किमी सडक कालोपत्र १२ पुल सम्पन्न भइसकेका आयोजनाले जनाएको छ। तराईका धेरै जिल्लामा निर्माण सम्पन्न भइसकेका र निर्माणाधीन सडक प्रयोगमा अद्यक्षको छन्। आयोजना अन्तर्गत नयाँ टर्कालोभन्दा स्थानमा सडकको आयोजनाले जनाएको छ। सडकको अधिकारी बित्र ३० मिटर भए पनि अहिले २२ मिटर चौडाइ कायम गरिएको प्रमुख विसुरालमे बताए। उनले भने- पहिले कफाम लगाइएका पुलमा पनि त्यो हटाएर निर्माण रोकिएको थियो।

निकुञ्ज क्षेत्र र जङ्गल क्षेत्राहेक अधिकांश स्थानमा सडक निर्माण अधिकर्ताको वाहन भइरहेको आयोजनाले जनाएको छ। निकुञ्ज क्षेत्र र जङ्गल क्षेत्रमा सडक निर्माण गर्ने प्रक्रियामा लामो समय लाने भएकाले त्यसको विकापमा समेत छलफल भइरहेको छ। सो क्षेत्रमा 'एलाइनमेन्ट' परिवर्तनका

विषय पनि अघि बढेको जनाइएको छ। पहाडी क्षेत्रको पूर्वदेखि पश्चिमसम्म जाने मध्यपहाडी राजमार्गले ठाउठाउमा नयाँ बस्ती हुई अधिक बढ़।

राणा शासनमा चिन्ह आदानपदान गर्ने हुलाकी सडकको अवधारणाको विकास भएको थियो। सो आयोजनाको उद्देश्य तराई-मधेशमा रहेका जनतालाई यातायात सर्वसुलभ र सहज बनाउनेसँगै यस क्षेत्रका शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, व्यापारलगायतको विकास गर्ने रहेको छ।

प्रतिनिधिसम्भा, विकास तथा प्रविधि समितिले गत मंसीरमा धन्पा र महोत्तरीका राजमार्ग अन्तर्गत सडक अनुगमनसमेत गरेको थियो। समितिले सरकारसे सडकमा माटो कटान अनियामितरूपमा भइरहेको हुनसक्ने भन्दै प्रार्थिकसहितको छानबन समिति बनाउनुपर्ने सुझाव दिएको थियो। समितिले जनताका सुकाव र त्यहाँका आवश्यकताकुसार कल्पर्त थार्नुपर्ने र सडकको सुझाव दिएको थियो। जलेश्वर-पिरारा, सोहर्वा-पर्सा-कोली र भिड्गोडमा छ लेनमा निर्माण गर्नुपर्ने पनि समितिको सुझाव छ।

सरकारले आव ०७९/८० सम्मा सडक निर्माण गरिसम्म लक्ष्य निएको छ। आयोजनाको संशोधित बजेट रु ६९ अर्ब रहेको छ। भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले आयोजना निर्धारित समयमै सम्पन्न हुने बताउदै आएको छ। केही समयपाइले राष्ट्रियसम्भा, राष्ट्रिय सरोकार समितिको वैठकमा संचिव देवेन्द्र कार्कीले निर्धारित समयभन्दा एक वर्ष पनि ढिला नहुने बताउनुभएको थियो। मन्त्रालयले राष्ट्रिय गौरवको यो आयोजनासँगै मत्यपहाडी लोकमार्ग आगामी तीन वर्षमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिएको छ।

भुटानी शरणार्थीलाई राहत वितरण



दमक, साउन २८। भाषापाको दमक राष्ट्रियको पर्यायी-शास्त्रियचरेमा रहेको भुटानी शरणार्थीलाई खाचान वितरण गरिएको छ। कोरोना कहरका कारण रोजगारी गर्न शिविर बाहिर निस्किन पाएका छैनन।

अमेरिकामा रहेको 'लभ द लस्ट' नामक संस्थाको आर्थिक सहयोगमा दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत स्वरूप एक/एक बोरा चामल वितरण गरिएको हो।

चार महिना लामो लकडाउन तथा विभिन्न मितिमा स्थानीय तहहरुले लकडाउन लागू गरेकाले भुटानी शरणार्थीलाई राष्ट्रियसम्मान दमक नगरपालिका-३ बेलाउँस्को वितरका एक हजार ६ सय तथा पर्यायी-शास्त्रियचरेनागरपालिका-०९स्थित शिविरका ५ सय २२ भुटानी शरणार्थी घरपरिवारलाई राहत



हार्दिकता मर्दे गएको हो त ?

एक लेखकले भनेको थोरै सम्झनामा रहेको भनाइ थियो 'प्रेम गर्न र बदला लिन महिलाहरु पुरुषभन्दा कठोर हुन्छन्'। बाँधौँउथि पढेको त्यो भनाइ अहिले देखिए र सुनिए आएका कतिपय घटनाहरूले प्रमाणित गरिरहेका छन्। पुरुषमाथि एसिड आक्रमणको घटना सेलाउन नपाउंदै काठमाडौंको गोडगवूमा सुटकेसमिति टाउको र खुट्टाविहिन पुरुषको शब्द भेटिएपछि प्रहरीले अनुसन्धान गर्दै जाँदा एउटी महिलालाई पक्राउ गरी सार्वजनिक गर्यो। अभियुक्तका रूपमा सार्वजनिक गरिएकी महिला कल्पना मुडभरी पौडेलले हत्या गरेको स्वीकार गरिए। सुटकेसमा शब्द भेटिएपछि शरीरका अन्य भाग प्लाष्टिकमा पोको पारेर फालेको अवस्थामा केही पर फेला परेको थियो। एउट महिलाले पुरुषलाई यसरी विभत्स हत्या गर्न सकदा रहेछन् भन्ने यो उदाहरणले उल्लेखित भनाइलाई प्रमाणित गरेको हो।

सुटकेसमा शब्द भेटिएपछि अनुसन्धान तीव्र पारेको प्रहरीले हत्याको आरोपमा चितवनको टाँडीमा रहेकी कल्पनालाई भोतिपल्टै पक्राउ गर्यो। शब्द बरामद भए लगतै प्रहरीले बढाएको सक्रियता र सफल अनुसन्धानले तत्काल अभियुक्त पक्राउ गर्नुपर्ने प्रहरीको गिर्दो साखलाई जोगाएको छ। तर, महिलाहारा भएको यस्तो क्रुरताले दया, माया, करुणा, प्रेम, सहिष्णुता, धैर्य जस्ता महिलाका विशिष्ट गुणहरु कल्पित भएका छन्। सारा आरोह-अवरोहहर, पीडा, आँशु र दुर्व्यवहारलाई खोकिलामा लुकाएर हार्दिकता र प्रेम मात्र प्रस्तुत गर्ने महिलालाई के कुरा र कारणले यति विधन क्रुर र पाणाण बनायो अनुसन्धानको पूर्णताले भन्ना! प्रहरीको प्रारम्भिक अनुसन्धानले भन्ने यो क्रुरताका परिचय पैसा, यौन र सामाजिक सञ्जालको मुख्य भूमिका रहेको देखाएको छ। आखिर मानिस किन यति दुराचारी भइरहेको छ? किन आतायी, हिंस्क, निष्ठुर र क्रुर बनिन्दैछ? यसको जवाफ र त्यसको जवाफको पनि समाधानले उपचार खोज्न सक्ला।

हन त पौराणिक कालमा नारी शक्तिलाई सर्वोच्च शक्ति मानिएको थियो। दानवीय शक्तिको विनाशका निमित्त देवताहरूले नै देवीको उपासना गरेका कारण देवी दुर्गते शुभ्म-निशुभ्मको वध गरेकी थिन्। यसले पुरुषले गर्न नसक्ने काम महिलाले गर्नुहो भन्ने देखाएको छ। यसकै आधारमा होला शायद हास्त्रो गीतको गेडीले पनि 'पुरुषले चाहे वर्ष दिन र महिलाले चाहे एकै छिन' भनेको छ। यसको अर्थ यो स्वभाविक अवस्था भन्ने होइन। दया, माया र करुणाकी मूर्ति महिलालाई यस्तो कठोर बनाउन आज प्रयोगमा आएका कतिपय यन्त्र, उपकरण जिम्मेवार होलालाई, कति वैदेशिक रोजगारका कारण उत्पन्न नानासिक तथा शारीरिक आवश्यकता। आजको मानसिकता यसरी दिनहुँ विकृत, असामाजिक, एकाकी, दुराग्रही र संकीर्ण बन्दै जाँदैछ। यस्ता कल्पित र प्रदृष्टित व्यवहारलाई सुधार्ने जिज्मा नेतृत्व गण, सुधारक र सरकारले नै लिनु पर्दछ। अन्यथा हिंसा र क्रुरताको सिलसिला कहिलै रहेको थिए।

